

Program własny „Stymulacja rozwoju mowy z elementami integracji sensorycznej”

mgr Marlena Kuciel -logopeda, pedagog specjalny
mgr Karina Rodzoch- pedagog specjalny, terapeuta Integracji Sensorycznej i terapii ręki,
nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Wprowadzenie

Podstawowym założeniem w wychowaniu każdego dziecka jest zapewnienie mu możliwości wszechstronnego rozwoju. Dzieci rozwijają się w różnym tempie, nie wszystkie harmonijnie czego efektem są słabsze wyniki na starcie edukacyjnym, a w przyszłości niepowodzenia szkolne. Dysharmonie i zaburzenia mają wyraźne tendencje do pogłębiania się, dlatego tak ważne są obserwacje wszelkich nieprawidłowości na wczesnym etapie..

Program został opracowany dla grupy dzieci uczęszczających do Przedszkolu Nr 79 wśród których zauważono deficyty rozwojowe, opóźniony rozwój mowy oraz nieprawidłowe przetwarzanie sensoryczne.

Założeniem programu jest udzielenie wielospecjalistycznej pomocy poprzez oddziaływania terapeutyczne angażujące najważniejsze układy zmysłowe wpływające na prawidłowy rozwój, zapobiegające głębszym zaburzeniom oraz utrwalaniu złych nawyków.

1. Założenia programu:

Program uwzględni wytyczne:

- U S T A W A z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.
  - Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych.
  - Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Program jest zgodny z Podstawą Programową Wychowania Przedszkolnego.
  - Program kierowany jest do grupy dzieci w ramach działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
  - Program obejmuje okres od stycznia 2023r. do maja 2023r, dwa razy w miesiącu po 45 min.
  - Program realizowany będzie w ramach zajęć terapii logopedycznej w Przedszkolu Nr 79.
  - Program tworzony i realizowany w ramach współpracy specjalistów z publicznych placówek edukacyjnych w Warszawie.
  - Program podzielony jest na bloki tematyczne będące wzbogaceniem treści realizowanych zgodnie z zamierzeniami dydaktyczno-wychowawczymi w oddziałach, do których uczęszczają dzieci realizujące w/w program.

2. Cele programu

Cel główny:

- ✓ Wspieranie całościowego rozwoju dzieci z naciskiem na poprawę rozwoju komunikacji (opóźniony rozwój mowy) oraz usprawnianie dużej i małej motoryki.

Cele ogólne :

- ✓ zwiększanie motywacji dziecka do komunikowania się,
- ✓ kształtowanie umiejętności językowych i komunikacyjnych,
- ✓ rozwijanie kompetencji społecznych,
- ✓ rozwijanie wszystkich procesów poznawczych, które umożliwią prawidłowe spostrzeżenie służące komunikowaniu się
- ✓ poprawa przetwarzania bodźców sensorycznych przez układ nerwowy,
- ✓ rozwijanie sprawności ruchowej,
- ✓ usprawnianie precyzyjnych ruchów dłoni i palców,
- ✓ praca nad koordynacją pomiędzy dłońmi,
- ✓ stymulacja i dostarczanie wrażeń dotykowych,
- ✓ wypracowanie zdolności koncentracji uwagi,
- ✓ poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- ✓ wspomaganie utrzymania prawidłowej postawy ciała,

Cele szczegółowe oraz przykładowe sposoby ich realizacji:

- ✓ **nawiązanie kontaktu i utrzymywanie motywacji dziecka do zabawy** poprzez chwalenie, włączanie w pomoc prowadzącym, w wykonywanie wspólnych zabaw, szanowanie odmowy uczestnictwa w zabawie, wykorzystywanie ciekawości dziecka, propozycji zabawy, utrzymywanie zasad i stałych elementów zajęć itp.
- ✓ **poprawa koncentracji uwagi poprzez normalizację procesów modulacji sensorycznej;** dostarczanie podczas delikatnej stymulacji przedsionkowej bodźców słuchowych, proprioceptywnych, dotykowych, wzrokowych,
- ✓ **poprawa czucia własnego ciała a także okolicy twarzy poprzez dostarczanie czucia głębokiego** (np. zabawy w uciskanie, ściskanie, pchanie, ciągnięcie, przepychanie się, masaże twarzy z mocnym uciskiem itp.) a także dostarczanie wrażeń czucia powierzchniowego (np. dotykanie różnych faktur, masaże ciepłym i zimnym przedmiotem, dmuchanie na skórę itp.),
- ✓ **stymulacja rozwoju schematu ciała poprzez nazywanie części ciała z jednoczesnym dostarczeniem bodźców czucia głębokiego, nazywanie części ciała** podczas swobodnej zabawy, masażyków itp. (nie oczekujemy od dziecka że będzie samodzielnie nazywało strony ciała ale stymulujemy jego rozwój i oczekujemy że będzie potrafiło wskazać i nazwać podstawowe części ciała),
- ✓ **stymulacja rozwoju motoryki małej i dużej:** zabawy spinaczami, małymi piłkami, zabawy paluszkowe, chodzenie na czworaka itp.
- ✓ **stymulacja rozwoju motoryki małej i dużej poprzez dostarczanie wrażeń przedsionkowych wraz ze stymulacją słuchową** np. podczas zabawy w kołysanie powtarzanie różnych dźwięków, słuchanie odgłosów różnych przedmiotów podczas zabaw w prześcieradle/bujanie (obserwujemy i dobieramy takie formy zabawy, które będą akceptowane przez poszczególne dzieci – raczej ruch liniowy,
- ✓ **stymulacja rozwoju motoryki małej i dużej** poprzez zabawy w naśladowanie chodu zwierząt, zabawy paluszkowe, robienie miniek itp.,
- ✓ **wspieranie rozwoju obustronnej koordynacji ruchowej** poprzez wykorzystywanie zabaw motywujących do wykorzystania obu części ciała,

- ✓ **stymulowanie percepcji słuchowej** poprzez lokalizowanie źródła dźwięku określanie natężenia dźwięku (cicho – głośno), odtwarzanie prostych struktur rytmicznych, rozpoznawanie odgłosów zwierząt, pojazdów, sprzętów codziennego użytku,
- ✓ **usprawnianie pracy narządów artykulacyjnych** poprzez pracę na obrazkach Memo,
- ✓ **pogłębianie wydechu, wydłużanie fazy wydechowej** poprzez wykorzystywanie piórek, dmuchajki, piłeczek ping – pong, watek,
- ✓ **usprawnianie pamięci słuchowej bezpośredniej,**
- ✓ **wzbogacanie zasobu słownika czynnego i biernego** poprzez poznawanie słów z poszczególnych kategorii (zwierzęta, zabawki, pojazdy,

3. Zakres programu

Plan jednostki terapeutycznej:

- ✓ powitanie, budowanie motywacji (gesty, piosenki, wyliczanki),
- ✓ zabawy dostarczające propriocepcji,
- ✓ zabawy ćwiczące schemat ciała w odniesieniu do propriocepcji,
- ✓ masaże ciała, masażyki okolicy twarzy wykonywane samodzielnie przez dziecko lub terapeutę,
- ✓ zabawy logopedyczne,
- ✓ zabawy kształtujące motorykę dużą i małą,
- ✓ stymulacja przedsionkowa, stymulacja słuchowa, dotykowa oraz ćwiczenia logopedyczne,
- ✓ zabawy dostarczające propriocepcji
- ✓ zakończenie – piosenka, relaksacja,

4. Metody, formy i środki pracy

Metody:

- ✓ integracja sensoryczna,
- ✓ logopedyczna,
- ✓ terapia ręki,

Formy realizacji

- ✓ praca zespołowa

Środki dydaktyczne

- ✓ przybory do ćwiczeń gimnastycznych (materace, piłki, woreczki, skakanki, hula-hop, drabinki itp.),
- ✓ inne środki i pomoce dydaktyczne,
- ✓ różnorodne materiały plastyczne i biurowe (farby, kredki, plastelina, piasek kinetyczny, masy plastyczne, nożyczki, wydzieranki, wyklejanki, stemple,
- ✓ pomoce logopedyczne,

5. Przewidywane efekty

Przewidywane osiągnięcia dziecka:

- kształtowanie prawidłowych nawyków artykulacyjnych
- usprawnianie motoryki narządów artykulacyjnych (języka, warg, podniebienia miękkiego)
- doskonalenie słuchu fonemowego
- doskonalenie komunikacyjnej funkcji mowy
- wzbogacanie słownika biernego i czynnego
- ćwiczenia kinestezji artykulacyjnej
- poprawa ogólnej sprawności ruchowej (rozwijanie świadomości własnego ciała),
- usprawnienie nadgarstka oraz ruchomości wszystkich stawów palców, wzmacnianie mięśni palców i dłoni,
- usprawnianie kontrolowanych i precyzyjnych ruchów rąk,
- kształtowanie umiejętności prawidłowego chwytu,
- zwiększenie siły mięśniowej dłoni i palców, ich sprawności,
- wzmacnianie koncentracji uwagi na czynnościach manualnych,
- planowanie pracy i dążenie do zakończenia podjętych działań,
- rozwijanie samodzielności w podstawowych czynnościach życia codziennego,

Przewidywane efekty dla nauczyciela:

- rozwój zawodowy,
- możliwość pracy nowymi metodami,
- wzbogacenie swojego warsztatu pracy,
- podnoszenie kwalifikacji,
- rozwój osobisty – podejmowanie nowych wyzwań.

Przewidywane efekty dla rodziców:

- radość z rozwoju dziecka,
- udzielanie rodzicom rzetelnej informacji na temat zaburzeń dziecka, a także instruktażu w jaki sposób stymulować rozwój dziecka.
- podniesienie jakości oferty edukacyjnej proponowanej w placówce.

Przewidywane efekty dla przedszkola:

- poprawa jakości pracy przedszkola w zakresie udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

6. Ewaluacja programu

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie realizacji założeń, wykazanie mocnych i słabych stron programu. Wyciągnięcie wniosków do dalszej pracy i modyfikacji zawartych treści.

Ćwiczenia terapeutyczne będą dostosowywane do potrzeb i możliwości oraz zainteresowań dzieci. Podstawą do oceny programu będą wypowiedzi dzieci po skończonych zajęciach. Opinie te będą wskazówką dla terapeuty do ewentualnej modyfikacji programu.

Narzędzia do ewaluacji

- dokumentowanie realizacji treści min. gromadzenie prac , dok. foto, zamieszczanie informacji na stronie internetowej placówki,
- wywiady/rozmowy z dziećmi biorącymi udział w zajęciach oraz rodzicami,
- obserwowanie poziomu zaangażowania dzieci w czasie zajęć,